

Svetski Dan voda u Subotici - Koliko znamo o prečišćavanju otpadnih voda? 22.03.2008.

U subotu, 22. marta 2008. Udruženje ljubitelja prirode "Riparia" je organizovalo manifestaciju "Svetski Dan voda u Subotici - koliko znamo o prečišćavanju otpadnih voda?". Manifestacija je deo projekta "Popularizacija prečišćavanja otpadnih voda u Vojvodini" koji se realizuje uz finansijsku podršku Fonda za razvoj neprofitnog sektora AP Vojvodine i Lokalne samouprave u Subotici.

U okviru pomenutog projekta izrađena je i naučno-popularna publikacija "Biološko prečišćavanje otpadnih voda - detektivska priča sa više završetaka" u kojoj je tematika otpadnih voda predstavljena na nekonvencionalan metaforičan način, uz originalne ilustracije.

Manifestaciji je prisustvovalo oko 130 ljudi - predstavnika nevladinih organizacija, obrazovnih i naučnih institucija, službi lokalnih samouprava, državnih institucija, medija, kao i zainteresovanih pojedinaca.

Program se sastojao iz tri tematske celine:

- **I deo - Teorijska osnova - zagađivanje voda i prečišćavanje otpadnih voda**
- **II deo - Aktuelni problemi i njihovo rešavanje**
- **III deo - Radionica za nevladine organizacije**

Teorijskim predavanjima su obrađeni sastav i klasifikacija otpadnih voda, osnovni principi hidrobiologije i kako otpadne vode deluju na živi svet, posebno na primeru jezera Palić, zatim, metode prečišćavanja otpadnih voda sa akcentom na biološko prečišćavanje i zakonska regulativa u oblasti zaštite voda. Nakon uvodnih predavanja, prezentovana je knjižica "Biološko prečišćavanje otpadnih voda - detektivska priča sa više završetaka".

U drugom delu je predstavljen film "Voda=Život" čija je izrada u toku a cilj mu je upravo popularizacija prečišćavanja otpadnih voda (pušteni su samo inserti) i prikazan tridesetosmominutni amaterski film pod nazivom "Prečistiti vodu" koji govori o problemima manjih naselja u okolini Novog Sada i biološkim sistemima za prečišćavanje vode u manjim naseljima. Nakon što je rezimirano postojeće stanje u domaćoj i evropskoj legislativi, kao i stanje i problemi uređaja za prečišćavanje otpadnih voda u Srbiji, usledila je diskusija.

Na radionici za nevladine organizacije je ukratko dogovoreno na koji način će NVO koje su se uključile u projekat raditi na popularizaciji prečišćavanja otpadnih voda u svojim sredinama. Organizacijama je podeljeno po više primeraka (50-100) brošura kako bi ih distribuirali do ciljnih grupa. Od 17 nevladinih organizacija (iz 11 mesta u Vojvodini), koje su se prethodnom registracijom uključile u Projekat, sedam je prisustvovalo manifestaciji, dok će ostalima materijal biti dostavljen poštom i u elektronskoj formi posredstvom Internet stranica ULJP "Riparia"

PROGRAM RADA MANIFESTACIJE “SVETSKI DAN VODA U SUBOTICI - KOLIKO ZNAMO O PREČIŠĆAVANJU OTPADNIH VODA?”

I deo - Teorijska osnova - zagađivanje voda i prečišćavanje otpadnih voda

1. Uvodna predavanja

- **Vjekoslav Kezić**, dipl. hemičar -Klasifikacija otpadnih voda po zagađivačima - različite zagađujuće materije
- **Božana Mrkić**, dipl. biolog -Hidrobiologija jezera - osnovni principi
- **Mr Suzana Dulić**, dipl. biolog, **Nataša Čamprag**, dipl. prof. biologije i hemije - Uticaj otpadnih voda na vodu jezera Palić
- **Vjekoslav Kezić**, dipl. hemičar, **Olga Lompar**, dipl. inž. tehnologije- Zakonska regulativa u oblasti zaštite voda
- **Bojana Burger**, dipl. biolog - Metode prečišćavanja otpadnih voda
- **Sonja Radak**, dipl. ekolog za zaštitu životne sredine- Formiranje veštačkih močvarnih zona za prečišćavanje otpadnih voda
- **Prof. dr Olga Petrović** - Obrazovanje u oblasti prečišćavanja i zaštite voda - kratak osvrt

2. Prezentacija knjižice

“Biološko prečišćavanje otpadnih voda - detektivska priča sa više završetaka”, autori **Žika Reh**, dipl. biolog, **Sandra Čokić**, dipl. biolog

II deo - Aktuelni problemi i njihovo rešavanje

- **Udruženje građana “Druid”** - Novi Sad, Prezentacija projekta i filma “Voda=Život”
- Projekcija filma **“Prečistiti vodu”**, autor: **Rade Milutinović**, dipl. ing
- **Sandra Čokić**, dipl. biolog - “Zakon/Prečišćavanje otpadnih voda/EEC” - uvod u diskusiju

Diskusija, okrugli sto

III deo - radionica za nevladine organizacije

ZAKLJUČI SA PREDAVANJA I OKRUGLOG STOLA

Postojeće stanje:

- Domaća legislativa u oblasti zaštite voda nije usklađena sa direktivama Evropske unije - postoji mnogo nedefinisanih i nerešenih pitanja
- Postojeća legislativa se ne primenjuje
- Najveći broj stanovnika Vojvodine nema rešeno odvođenje otpadnih voda - mnoga naselja nemaju ni kanalizaciju ni odgovarajuće uređaje za prečišćavanje, pa njihove otpadne vode, posredstvom neodgovarajućih septičkih jama, završavaju mešajući se sa podzemnim vodama
- Broj uređaja za prečišćavanje otpadnih voda je nedovoljan, a većina postojećih ne funkcioniše sa potrebnim stepenom efikasnosti, zbog zastarelosti, lošeg održavanja, ispuštanja industrijskih voda bez predtretmana i mešanja komunalnih voda sa atmosferskim.
- Cena vode i kaznena politika NE STIMULIŠU ulaganje u prečišćavanje vode, pa se u mestima gde uređaji za prečišćavanje postoje njihov rad svodi na dobru volju lokalne samouprave i nadležnih preduzeća
- Nerešeno pitanje otpadnih voda ozbiljno ugrožava vodene resurse - hemijsko zagađenje izaziva ozbiljne i trajne posledice, ispuštanje organske materije dovodi do utroška kiseonika i poremećaja u vodenim ekosistemima, a obogaćivanje nutrijentima (solima azota i fosfora) je ireverzibilan proces i podstiče procese eutrofizacije koji vode zarastanju i potpunom nestajanju površinskih vodenih ekosistema

Moguća rešenja

- **Nevladin sektor, kroz edukativne aktivnosti i pritisak na javnost i nadležne institucije** treba sistematski da radi na postizanju sledećih ciljeva:
 - usklađivanje domaće legislative sa direktivama EU (što podrazumeva ne samo tehničke izmene, već i suštinsku promenu pristupa rešavanju problema otpadnih voda)
 - sprovođenje legislative (poštovanje zakona) uz kaznenu politiku koja će stimulisati zagađivače (uključujući i domaćinstva) da reše problem otpadnih voda
 - rešavanje problema odvođenja i prečišćavanja otpadnih voda u manjim naseljima kroz izgradnju malih bioloških postrojenja za prečišćavanje
 - sprečavanje ispuštanja industrijskih otpadnih voda bez predtretmana i njihovog mešanja sa ostalim otpadnim vodama
 - favorizovanje sistema kanalizacije separatnog tipa (odvajanje atmosferske kanalizacije)